МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ФАКУЛЬТЕТ/НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ фінансів та цифрових технологій

КАФЕДРА публічних фінансів

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему: Інвестиційна діяльність міжнародних фінансових організацій в Україні

Здобувача вищої освіти II рівня курсу, 2 групи ФМУП-24-1
спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування
освітня програма

Яловенко
(підпис)

Яловенко Олексій Валерійович
(прізвище, ім'я, по батькові)

Науковий керівник _____ Гобліс О.Д., д.е.н., професор
(підпис) (прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

Керівник освітньо-професійної програми _____ Гобліс О.Д., д.е.н., професор
(підпис) (прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

Допущено до захисту за рішенням кафедри публічних фінансів

протокол від «20» січня 2026 № 7

Завідувач кафедри _____ Гобліс О.Д., д.е.н., професор
(підпис) (прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

Ірпінь – 2026

Реєстрація № 7 30.01.2026 _____

(дата) (підпис відповідальної особи)

Результати перевірки до захисту _____ _____

(до захисту, на доопрацювання) (дата) (підпис)

Результат захисту 4 (добре) 70 балів 05.02.2024 _____

(оцінка) (дата) (підпис)

Голова комісії: _____ Л.І. Бондарук

(підпис) (ініціали, прізвище)

Члени комісії:

_____ Н.М. Давиденко

(підпис) (ініціали, прізвище)

_____ О.Д. Гордей

(підпис) (ініціали, прізвище)

_____ Г.О. Скрипник

(підпис) (ініціали, прізвище)

Секретар: _____ В.Ю. Шепіленко

БЛАНК ОЦІНЮВАННЯ РОБОТИ

Об'єкти контролю	Діапазон оцінки в балах	Фактична кількість балів	Примітки	Дата, П.І.П.: керівника, голови комісії членів комісії, секретаря, (підписи)
ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ КОМІСІЄЮ ПО ЗАХИСТУ				
1.Доповідь	від 0 до 10	7		Т.І. Бекарчук Н.М. Давиденко О.Д. Гордей Т.О. Скрипник Ь.Ю. Шевченко
2. Роздатковий матеріал	від 0 до 5	3		
3. Знання теоретичного та практичного матеріалу, вміння відповідати на запитання	від 0 до 25	25		
5. Апробація (участь у конференціях)	від 0 до 10	–		
РАЗОМ БАЛІВ	**від 0 до 50**	35		
ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ БАЛІВ	**від 0 до 100**	70	Оцінка наукового керівника 35 балів	

ПЕРЕВЕДЕННЯ ОЦІНКИ ЗА 100-БАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ ДО НАЦІОНАЛЬНОЇ ШКАЛИ ТА ШКАЛИ ЕКТС

Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ЕКТС	Оцінка за національною шкалою	Дата	П.І.П.: голови, членів комісії, секретаря, (підпис)
70	C	4 (добре)	05.02.2026	Т.І. Бекарчук О.Д. Гордей Н.М. Давиденко Т.О. Скрипник Ь.Ю. Шевченко

Правила переведення оцінок до національної шкали та шкали ЕКТС

Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	5 (відмінно)
80-89	B	4 (добре)
70-79	C	
60-69	D	3 (задовільно)
50-59	E	
35-49	FX	2 (незадовільно)

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет/навчально-науковий інститут фінансів та цифрових технологій

Кафедра публічних фінансів

Спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування

Освітня програма Управління публічними фінансами

Затверджую

Завідувач кафедри _____ Бобровська О.

«19» 11 2024

Завдання на кваліфікаційну роботу
здобувачу вищої освіти

Яловеча Оксана Валеріївна
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема випускної кваліфікаційної роботи

Інвестиційна діяльність міжнародних фінансових орг-й в Україні

Затверджена наказом ректора від «26» 11 2024 № 1768

2. Строк здачі закінченої роботи 10.01.2026

3.Мета роботи Комплексне дослідження існуючих стан та особливостей взаємодії України з міжнародними фінансовими організаціями в умовах дефіциту інвестиційних ресурсів для реалізації національної економіки

Об'єкт дослідження Система фінансування відносин України з міжнародними фінансовими організаціями

Предмет дослідження інвестиційні ризики та загрози від діяльності міжнародних фінансових організацій на території України

4. Вихідні дані до роботи Закони України, укази президента, постанови уряду, міністерства фінансів, міністерства економіки, НБУ та ДПС. Державна статистична звітність, аналітичні матеріали та звіти міжнародних організацій.

5. Перелік графічного матеріалу таблиці 1.1 Чисельність організацій, таблиця 1.2. Кількість організацій, таблиця 2.1 Кількість організацій в Україні та світі, таблиця 2.2. Кількість організацій в регіонах України, діаграма

6. Зміст кваліфікаційної роботи (перелік питань за кожним розділом)

Розділ 1. Теоретичні аспекти організації фізичної культури

1.1 Економічна, правова, соціальна та організаційна сутність організації

1.2. Види закладів фізичної культури і спорту 1.3 Сучасний стан розвитку організацій фізичної культури і спорту в Україні та світі

Розділ 2. Досвід організації фізичної культури і спорту в деяких країнах світу

2.1. Аналіз організації фізичної культури і спорту в США

2.2 Організація фізичної культури і спорту в деяких країнах Європи

2.3. Організація фізичної культури і спорту в Україні - історія і сучасність

Розділ 3. Шляхи та можливості удосконалення організації фізичної культури і спорту

3.1 Шляхи покращення організації фізичної культури і спорту в Україні та світі

7. Календарний план виконання роботи

№ п/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	
		За планом	Фактично
1	2	3	4
	Збір даних теоретичних, нормативних та інших основ	до 10.10.2025	15.10.2025
	Досліджувати організацію фізичної культури і спорту	до 25.12.2025	28.12.2025
	Оформлення роботи Висновки списки джерел	10.01.2026	12.01.2026

8. Дата видачі завдання «10» 10 2025

9. Науковий керівник каліфікаційної роботи _____ Горбенко О.В.
(підпис) (прізвище, ініціали)

10. Гарант освітньо професійної програми _____ Горбенко О.В.
(підпис) (прізвище, ініціали)

11. Завдання до виконання отримав здобувач вищої освіти _____ Яковенко О.І.
(підпис) (прізвище, ініціали)

АНОТАЦІЯ

Яловенко О. В. Інвестиційна діяльність міжнародних фінансових організацій в Україні – Рукопис. Кваліфікаційна робота на здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». Державний податковий Університет, Ірпінь, 2026.

У кваліфікаційній роботі проведено комплексне дослідження теоретичних основ та економічної природи міжнародних організацій, їх організаційної структури, основних напрямів діяльності та механізмів фінансування; визначено місце та роль міжнародних організацій у забезпеченні фінансування економіки України; оцінено співпрацю України з Міжнародним валютним фондом та Групою Світового банку; проаналізовано інвестиційні проєкти в рамках взаємодії з регіональними міжнародними інституціями; оцінено поточний рівень заборгованості України перед міжнародними валютно-фінансовими організаціями; розроблено рекомендації щодо ключових напрямів посилення інвестиційної підтримки через удосконалення партнерських відносин з міжнародними фінансовими інститутами.

Ключові слова: міжнародні організації, фінансування, інвестиційна діяльність, Міжнародний валютний фонд, Група Світового банку, Європейський банк реконструкції та розвитку, боргова стійкість.

ANNOTATION

Yalovenko O. V. Investment Activity of International Finan Organizations in Ukraine – Manuscript. Qualification work for obtaining second (master's) level of higher education in specialty 072 «Finance, bank and insurance». State Tax University, Irpin, 2026.

In the qualification work, a comprehensive study of the theoreti foundations and economic nature of international organizations, th organizational structure, main areas of activity and financing mechanisms v conducted; the place and role of international organizations in ensuring financing of Ukraine's economy were determined; the cooperation of Ukra with the International Monetary Fund and the World Bank Group was evaluat investment projects within the framework of interaction with regio international institutions were analyzed; the current level of Ukrain indebtedness to international monetary and financial organizations was assess recommendations were developed regarding key directions for strengtheni investment support through improving partnership relations with internatio financial institutions.

Key words: international organizations, financing, investment activi International Monetary Fund, World Bank Group, European Bank Reconstruction and Development, debt sustainability.

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджен Використання ідей, результатів і текстів наукових досліджень інш авторів мають посилання на відповідне джерело.

Яловенко О.

(підпис)

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ

ЄБРР – Європейський банк реконструкції та розвитку

ЄІБ – Європейський інвестиційний банк

EFF – Extended Fund Facility

МБРР – Міжнародний банк реконструкції та розвитку

МВФ – Міжнародний валютний фонд

МФО – міжнародні фінансові організації

KfW – Кредитна установа для відбудови

КМУ – Кабінет міністрів України

НБУ – Національний банк України

СБ (The World Bank) – Світовий банк

СПЗ – Спеціальні права запозичення

ЧБТР – Чорноморський банк торгівлі та розвитку

ЗМІСТ

ВСТУП

РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДІЯЛЬНОСТІ МІЖНАРОДНИХ ФІНАНСОВИХ ІНСТИТУЦІЙ……7

1.1 Економічна природа, роль, завдання та організаційна структура міжнародних організацій……..7

1.2 Фінансові механізми забезпечення діяльності міжнародних фінансових організацій……12

1.3 Специфіка інвестиційної підтримки реформування української економіки з боку міжнародних організацій……...16

РОЗДІЛ 2. ДОСЛІДЖЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ АКТИВНОСТІ МІЖНАРОДНИХ ФІНАНСОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ ……...21

2.1 Аналіз внеску Міжнародного валютного фонду та Групи Світового банку в економічні процеси України……..21

2.2 Оцінка програм взаємодії України з регіональними міжнародними фінансовими установами……27

2.3 Оцінка обсягів боргових зобов’язань України перед міжнародними валютно-фінансовими інституціями……..34

РОЗДІЛ 3

ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ ПАРТНЕРСТВА УКРАЇНИ З МІЖНАРОДНИМИ ФІНАНСОВИМИ ІНСТИТУЦІЯМИ……38

3.1 Проблематика посилення кредитної привабливості в контексті залучення зовнішніх позик……...38

3.2 Ключові стратегії інвестиційної діяльності міжнародних фінансових установ в умовах воєнного конфлікту та поствоєнної реконструкції економіки України……43

ВИСНОВКИ……47

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ……...49

ВСТУП

Стабільність фінансової системи є фундаментальною умовою для забезпечення тривалого економічного зростання та підвищення рівня соціального добробуту в будь-якій державі. Збалансованість державних фінансів, ефективність функціонування фінансового ринку та стійкість національної валюти формують необхідну основу для соціально-економічного розвитку. Водночас ресурсний потенціал фінансової системи України залишається суттєво обмеженим порівняно з її загальним економічним та інтелектуальним потенціалом. Незважаючи на наявність у розпорядженні уряду різноманітних інструментів фінансового регулювання та впливу на ключові сфери суспільного життя , їх застосування до цього часу характеризується недостатньою системністю, послідовністю та ефективністю.

Початок повномасштабної збройної агресії Російської Федерації у 2022 році значно загострив зазначені проблеми. Війна виявила системні недоліки існуючої міжнародної архітектури безпеки, яка виявилася неспроможною запобігти або ефективно стримати масштабний збройний конфлікт. Події в Україні підкреслили нагальну потребу в реформуванні глобальних механізмів колективної безпеки. У цих умовах виживання та функціонування держави значною мірою забезпечуються завдяки підтримці країн-партнерів та міжнародних організацій, членом яких Україна є в 69 структурах. Зовнішня фінансова допомога в період війни спрямовується переважно на підтримку роботи державного сектору, стабілізацію валютно - фінансової позиції та покриття критичних видатків.

Так у 2022 році до державного бюджету надійшло 31,1 млрд дол. США зовнішнього фінансування, з яких 14,3 млрд дол. США становили гранти, а 16,8 млрд дол. США – кредитні кошти. Основними джерелами стали Світовий банк, Міжнародний валютний фонд, а також уряди Канади, Великої Британії, Японії, Франції, Нідерландів та Італії [19]. У 2025 році обсяг зовнішнього фінансування зріс до 52,4 млрд дол. США, причому понад 70 % цієї суми

було отримано за рахунок доходів від заморожених російських активів. З початку повномасштабного вторгнення загальний обсяг допомоги від західних партнерів перевищив 145 млрд дол. США. На 2026–2027 роки заплановано додаткову підтримку, зокрема позику ЄС на 90 млрд євро, а також нова чотирирічна програма МВФ (Extended Fund Facility) на 8,1 млрд дол. США для покриття прогнозованого дефіциту фінансування в обсязі 136,5 млрд дол. США на період 2026–2029 років .

У сучасних умовах жодна держава не може бути повністю самодостатньою. Навіть н айбільш розвинені економіки не в змозі самостійно забезпечити ефективне виробництво повного спектру товарів і послуг. Розв'язання цього завдання вимагає активного міжнародного співробітництва та залучення зовнішніх інвестиційних ресурсів.

На сьогодні зовнішня фінансова підтримка залишається визначальним фактором для збереження функціонування української економіки, стабілізації фінансової системи та забезпечення першочергових соціальних видатків. У цьому контексті особливого значення набуває ефективна та стратегічна взаємодія з міжнародними фінансово-кредитними інституціями.

Метою даної магістерської роботи є комплексне дослідження сучасного стану та особливостей взаємодії України з міжнародними фінансовими організаціями в частині залучення інвестиційних ресурсів для розвитку національної економіки.

Для досягнення поставленої мети визначено такі основні завдання:

- дослідити теоретичні основи та економічну природу міжнародних організацій, їх організаційну структуру, основні напрями діяльності та механізми фінансування ;

- визначити місце та роль міжнародних організацій у забезпеченні фінансування економіки України ;

- провести оцінку співпраці України з Міжнародним валютним фондом та Групою Світового банку ;

- проаналізувати інвестиційні проєкти в рамках взаємодії з регіональними

міжнародними інституціями;

- оцінити поточний рівень заборгованості України перед міжнародними валютно-фінансовими організаціями;

- розробити рекомендації щодо ключових напрямів посилення інвестиційної підтримки через удосконалення партнерських відносин з міжнародними фінансовими інститутами.

Об’єктом дослідження є система фінансових відносин України з міжнародними фінансово-кредитними організаціями. Предметом дослідження виступає інвестиційна діяльність зазначених організацій на території України.

Методологічну основу роботи становлять загальнонаукові методи пізнання економічних явищ і процесів. Для уточнення понятійного апарату застосовувалися методи аналізу, синтезу та узагальнення. Оцінка динаміки співпраці за період 2021–2025 років та її впливу на макрофінансову стабілізацію здійснювалася за допомогою методу статистичних порівнянь.

Інформаційну базу дослідження складають чинне законодавство України, офіційні статистичні дані Міністерства фінансів, Міністерства економіки, Міністерства закордонних справ, Національного банку України та Державної служби статистики. Також використано наукові праці вітчизняних і зарубіжних авторів, публікації в спеціалізованих виданнях та актуальні матеріали офіційних сайтів міжнародних організацій, зокрема звіти МВФ і Світового банку за 2025 рік.

Основні науково-теоретичні та практичні результати дослідження, що мають елементи новизни, полягають у наступному:

- уточнено економічну сутність поняття «міжнародна організація» як добровільного об’єднання держав, установ або фізичних осіб для реалізації спільних цілей і програм на основі чітко визначених правил, процедур і принципів, діяльність якого виходить за межі національних кордонів та є невід’ємною складовою сучасної системи світових валютно-фінансових відносин;

- сформовано пропозиції щодо стратегічних напрямів подальшої співпраці України з міжнародними фінансовими організаціями з метою забезпечення стабільності фінансової системи та реалізації інвестиційних програм повоєнного відновлення, з урахуванням нової програми МВФ на 8,1 млрд дол. США (2026–2029) та оцінки Світового банку щодо потреби в 524 млрд дол. США для реконструкції економіки протягом наступного десятиліття.

Отримані результати мають прикладне значення та можуть бути використані для вдосконалення механізмів взаємодії України з міжнародними фінансовими інституціями з метою прискорення економічного відновлення. Зокрема, станом на кінець 2025 року державний та гарантований державою борг України сягнув близько 194 млрд дол. США, значна частка якого припадає на міжнародні фінансові організації та іноземні уряди, що актуалізує необхідність розробки заходів із забезпечення боргової стійкості, включаючи реструктуризацію зобов’язань та пріоритетне залучення грантових ресурсів.

РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДІЯЛЬНОСТІ МІЖНАРОДНИХ ФІНАНСОВИХ ІНСТИТУЦІЙ

1.1 Економічна природа, роль, завдання та організаційна структура міжнародних організацій

У контексті динамічного розвитку глобальних економічних взаємозв'язків і посилення процесів інтеграції стає неефективним обмежуватися виключно двосторонніми угодами. Більшість держав демонструють зацікавленість у розширенні партнерства в галузях торгівлі, науки, технологій, транспорту, будівництва та інших сферах через багатосторонні механізми. Одним із ключових інструментів такого співробітництва є створення міжнародних організацій, які сприяють укладанню багатосторонніх угод, забезпечують моніторинг і контроль за їх виконанням, а також формують нормативні рамки для регулювання міжнародних економічних відносин [4].

Суб'єктами міжнародних економічних відносин, через які реалізуються ці взаємодії, виступають підприємства, компанії, держави, фізичні особи, транснаціональні корпорації, банки та міжнародні організації. Відмінною рисою міжнародних організацій як елементів системи міжнародних економічних відносин є їх роль регуляторів поряд з державними інституціями. При цьому, на відміну від національних органів влади, міжнародні організації здійснюють регулювання на наднаціональному рівні. Як регулятори, вони істотно впливають на еволюцію та напрямок міжнародних відносин, залучаючи до структурованих процесів численні держави. Фактично, практично всі країни світу є учасниками тих чи інших організацій, а більшість держав беруть участь у кількох структурах одночасно .

Стосовно економічної сутності міжнародної організації в науковій

літературі виділяють два основні підходи. Згідно з першим, інституціональним (звуженим) підходом, міжнародна організація є стійким інститутом багатосторонніх відносин, утвореним щонайменше трьома державами, з чітко визначеними цілями, компетенціями, постійними органами та політико-правовими нормами, такими як статут, процедури членства та механізми прийняття рішень . Другий, ширший підхід трактує міжнародну організацію як будь-яку групу чи асоціацію, діяльність якої перетинає національні кордони та має постійну організаційну структуру [3]. У загальній літературі термін «міжнародний інститут» часто застосовується в трьох значеннях: міжнародна конференція (конгрес), міжнародна комісія (комітет) та міжнародна організація. Водночас конференції та комісії, як правило, не володіють статусом суб'єктів права, на відміну від повноцінних міжнародних організацій.

На основі аналізу наукових концепцій можна запропонувати комплексне визначення міжнародної організації як об'єднання держав, інституцій чи фізичних осіб для реалізації спільних програм або цілей відповідно до встановлених норм, процедур і принципів, з діяльністю, що виходить за межі національних кордонів і становить невід'ємну частину сучасної інституційної архітектури глобальних валютно-фінансових відносин. Формування таких організацій є логічним результатом еволюції світового суспільства. Серед ключових факторів їх виникнення варто виокремити міжнародний поділ праці, економічну інтеграцію, політичні взаємозв'язки між країнами та глобалізацію відносин[3].

На поточному етапі глобальної економіки науково-технічний прогрес перетворює національні та регіональні виклики на глобальні, що посилює роль міжнародних організацій у регулюванні економічних зв'язків. Основні цілі таких організацій включають:

1. Дослідження та впровадження заходів для розв'язання критичних проблем міжнародних економічних відносин.

2. Забезпечення стабільності валютних систем.

3. Сприяння ліквідації бар’єрів у торгівлі та розширенню товарообміну між державами.

4. Надання ресурсів, доповнюючи приватний капітал, для підтримки технологічного та економічного розвитку.

5. Стимулювання поліпшення умов праці та регулювання трудових відносин.

6. Ухвалення резолюцій і рекомендацій для нормування глобальних економічних взаємодій.

Формування єдиної системи міжнародних організацій розпочалося приблизно в середині XIX століття, а станом на 2026 рік їх кількість сягає кількох тисяч. Вони відрізняються за учасниками, завданнями, функціями, місцем у міжнародному бізнес-середовищі та впливом на глобальні процеси. Класифікацію міжнародних організацій проводять за різними критеріями, найпоширеніші з яких наведено в табл. 1.1.

Таблиця 1.1 Класифікація міжнародних організацій

Класифікаційна ознака	Види організацій
1) За складом членів і юридичним статусом	міждержавні (ООН, НАТО, ОБСЄ та ін.; серед МДЕО – Європейський Союз, МВФ, НАФТА); неурядові (Міжнародна торговельна палата, Спілка міжнароднихярмарків, Міжнародний кооперативнийальянс, Світова конфедерація праці).
2)За функціональною спрямованістю	організації загальної компетенції (ООН, ЄС); організації спеціальної компетенції (ОПЕК, СОТ).

Продовження табл.1.1

3)За географічним охопленням	- глобальні (Організація Об'єднаних Націй, Міжнародний валютний фонд (МВФ), Світова торговельну організація (СТО), Червоний хрест, Римський клуб, Організація економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР)); - регіональні (Європейський Союз (ЄС), Північноамериканська асоціація вільної торгівлі (НАФТА), Асоціація країн Південно-Східної Азії (АСЕАН).
4) За умовами участі в членстві	-відкриті; -закриті.
5) За характером діяльності	-універсальні (ООН); -політичні (Рада Європи, Організація з безпеки і - економічні; - гуманітарні; - культурно-просвітницькі; -оборонні.
6) За сферою діяльності економічні організації	-загальноекономічні (ОЕСР) регіональні (ЄС, СНД, НАФТА, АСЕАН); - спеціалізовані (наприклад вирішення фінансових питань у компетенції Світового банку, МВФ).

Узагальнено за [1-4]

На сучасному етапі міжнародні організації реалізують свою діяльність у таких ключових сферах: економічне та промислове партнерство; транспортне співробітництво; валютно-фінансові відносини; регулювання світової торгівлі; охорона інтелектуальної власності; стандартизація та сертифікація продукції; інвестиційна діяльність; науково-технічне співробітництво; стандартизація міжнародної комерційної практики.

Характерними ознаками міжнародної організації є: членство щонайменше трьох держав (менша кількість утворює альянс); повага до суверенітету членів і невтручання у внутрішні справи; створення відповідно до норм міжнародного права; базування на міжнародному договорі (конвенції, угоді, протоколі тощо); фокус на конкретних галузях співпраці; наявність організаційної структури (постійних органів і штаб-квартири); визначені права та обов’язки;

встановлений порядок ухвалення рішень і їх юридична сила. Утворення міжнародних організацій є об’єктивним наслідком суспільного розвитку та посилення глобальної взаємодії.

Доповнюючи аналіз сутності міжнародних організацій, слід враховувати теоретичні підходи до їх вивчення, які пояснюють їхню потужність як глобальних акторів. Зокрема, реалістичний підхід розглядає міжнародні організації як інструменти захисту матеріальних інтересів і безпеки держав-членів, де потужність випливає з балансу сил між учасниками, а не з ідеалістичних цілей . Ліберальний підхід, навпаки, акцентує на їх ролі як інституцій, створених за добровільною згодою держав для регулювання відносин на користь спільного блага, сприяючи стабільності через норми та правила . Соціальний конструктивізм підкреслює, що потужність організацій походить від соціальних конструкцій, таких як норми та ідентичності, які формують поведінку акторів . Марксистський погляд трактує їх як механізми збереження домінування потужних економік, де глобальні норми слугують інтересам капіталу . Ці теорії підкреслюють, що структура міжнародних організацій, включаючи делегацію повноважень і колективне прийняття рішень, є результатом взаємодії функціональних потреб і соціальних факторів, що робить їх ефективними в умовах глобальних викликів, таких як кліматичні зміни чи пандемії .

Значення міжнародних організацій у сучасному світі посилюється їхньою здатністю компенсувати слабкості національних інституцій, наприклад, через заміну чи доповнення внутрішніх механізмів регулювання, як у випадку монетарних союзів чи торговельних угод . У контексті фінансових організацій, таких як МВФ чи Світовий банк, їхня структура передбачає комбінацію делегації авторитету незалежним органам і колективізації рішень для подолання анархії в міжнародних відносинах, що сприяє дивергенції чи конвергенції державних політик залежно від контексту.

1.2 Фінансові механізми забезпечення діяльності міжнародних фінансових організацій

Міжнародні фінансові організації (МФО) являють собою інституції, утворені на підставі багатосторонніх угод між державами з метою регулювання глобальних економічних взаємозв'язків. Їх інвестиційна діяльність охоплює комплекс заходів, спрямованих на перерозподіл ресурсів між інвесторами та реципієнтами з різних країн, сприяючи стабілізації та розвитку світової економіки [15].

Організації, що спеціалізуються на розв'язанні валютно-кредитних питань, відомі як міжнародні валютно-фінансові установи. Їх фінансові системи подібні до державних бюджетів, але ключовим суб'єктом тут є сама організація, яка взаємодіє з урядами країн-учасниць для формування фондів і визначення пріоритетів використання ресурсів. Країни-члени можуть отримувати фінансування безпосередньо або через централізовані ініціативи, програми та проекти, адаптовані до національних потреб [16].

Функціонування МФО пов'язане з реалізацією статутних завдань, для чого створюються спеціалізовані фонди грошових ресурсів. Ці організації акумулюють кошти від країн-учасниць для вирішення глобальних економічних викликів, зокрема:

1. Операції на валютних і фондових ринках для стабілізації економіки, регулювання торгівлі та стимулювання зростання.

2. Надання міжурядових кредитів на державні проекти та покриття бюджетних дефіцитів.

3. Інвестування в міжнародні та національні проекти.

4. Фінансування благодійних програм, допомоги та наукових досліджень [31].

У сучасних умовах провідну роль відіграють Міжнародний валютний фонд (МВФ) та Група Світового банку, до якої входять Міжнародний банк

реконструкції та розвитку (МБРР), Міжнародна асоціація розвитку (МАР), Міжнародна фінансова корпорація (МФК), Багатостороння агенція гарантування інвестицій (БАГІ) та Міжнародний центр урегулювання інвестиційних спорів (МЦУІС). Усі вони базуються у Вашингтоні [11].

Ці установи були засновані на Бреттон-Вудській конференції 1944 року. Україна, як частина СРСР, брала участь у заході, але не ратифікувала угоди, що призвело до тривалої ізоляції від глобальної системи. Політичні фактори відіграли ключову роль у цьому процесі [13].

МВФ, створений 29 державами, фокусується на регулюванні валютно-кредитних відносин і наданні допомоги при дефіцитах платіжних балансів. Його основні завдання — скорочення дисбалансів у міжнародних розрахунках і забезпечення стабільності валют . Відмінністю МВФ є поєднання функцій регулятора, фінансиста, наглядача та консультанта в валютно-фінансовій сфері [13].

Статут МВФ (Статті угоди) визначає політику фонду. Цілі включають:

1. Розвиток міжнародного валютно-фінансового співробітництва.
2. Збалансоване зростання торгівлі для підвищення зайнятості та доходів.
3. Зміцнення виробничого потенціалу країн.
4. Стабілізація валют і запобігання девальваціям.
5. Створення багатосторонньої платіжної системи без обмежень.
6. Підтримка балансів платежів

Додатково МВФ здійснює нагляд за валютними системами, кредитування для реформ і сприяння співпраці. Послуги охоплюють навчання персоналу, технічну допомогу та інформаційну підтримку.

Діяльність МВФ передбачає інспекції, консультації (щорічні, додаткові, спеціальні) та фінансування через механізми, такі як резервні транші (перевищення квоти над валютними активами) та кредитні транші (по 25% квоти) . Основні інструменти — кредити "стенд-бай", розширене фінансування, компенсаційне, надзвичайне, системних перетворень, буферних запасів та структурної перебудови. Кредити обмежені 125% квоти і залежать від умов

[11].

Кожна МФО має унікальний механізм фінансування, залежний від формування капіталу. МВФ — акціонерний тип, де ресурси формуються внесками за квотами, пов’язаними з часткою в торгівлі. Квоти переглядаються кожні п’ять років. Кредити вимагають програм реформ для усунення дисбалансів.

Обсяги кредитування залежать від потреб, спроможності та історії країни. Доступ до ресурсів: звичайний (200% квоти за 12 місяців, 600% за програму), надзвичайний (з посиленим контролем), безпосередній та швидкий.

Процес починається з запиту країни, за яким місія МВФ оцінює потреби та обговорює реформи. Зобов’язання фіксуються в Листі про наміри, Меморандумі про політику та Технічному меморандумі. Рада директорів схвалює після аналізу. Програми моніторяться регулярно.

Група Світового банку об’єднує пов’язані установи для стабільного зростання, реконструкції економік, розвитку приватного сектора та інвестицій [. Банк надає ресурси, експертизу та знання для стійкого розвитку на засадах справедливості [12].

Пріоритети: інвестиції в людський капітал (охорона здоров’я, освіта); соціальний розвиток і залучення населення; посилення урядів; охорона довкілля; підтримка бізнесу; макроекономічна стабілізація.

МБРР фокусується на стабілізації та інституційних змінах, підтримуючи приватизацію та антимонопольні заходи. Позики — 15–20 років з 5-річною відстрочкою. Ресурси залучаються з ринків через бони, з комісією 0,75% [34].

Частина кредитів спрямовується на менш прибуткові сектори (інфраструктура, сільське господарство) з ринковими ставками.

МАР, заснована 1960 року, надає безвідсоткові кредити до 40 років (для найбідніших — 35 років), з погашенням з 11-го року. Кредити урядам для інфраструктури та аграрного сектора [15].

МФК кредитує приватні підприємства на 5–15 років без урядових гарантій, купуючи акції, з ринковими ставками].

БАГІ страхує інвестиції від політичних ризиків (експропріація, війна)

МЦУІС, створений 1966 року, врегульовує спори між урядами та інвесторами [12].

У європейському контексті важливі Європейський інвестиційний банк (ЄІБ), Європейський фонд валютного співробітництва (ЄФВС), Банк міжнародних розрахунків, Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР), ЄС та Кредитна установа для відбудови. Їх механізми фінансування для України деталізуються далі.

Доповнюючи аналіз механізмів фінансування МФО, варто відзначити еволюцію інструментів у відповідь на глобальні виклики, такі як війни та економічні кризи. Зокрема, МВФ адаптував свої програми для підтримки країн у конфліктах, як-от Україна. У 2025 році МВФ та українська влада досягли угоди на рівні персоналу щодо нової чотирирічної програми Extended Fund Facility (EFF) на 8,1 млрд дол. США для 2026–2029 років, спрямовану на макрофінансову стабільність, боргову стійкість та структурні реформи. Фінансовий розрив оцінюється в 136,5 млрд дол. на період, з залишковим дефіцитом 63 млрд дол. на 2026–2027 роки . Програма залежить від виконання умов, включаючи бюджет 2026 року, розширення податкової бази та залучення донорського фінансування .

Група Світового банку також удосконалює механізми кофінансування. У 2025 році запущено Глобальну платформу спільного фінансування з десятьма багатосторонніми банками для мобілізації капіталу, зменшення транзакційних витрат та узгодження пріоритетів . Оновлені умови позик IDA з 1 січня 2026 року враховують ризики боргової кризи, ВВП на душу населення та кредитоспроможність . Для України банк надає фінансування на проекти, як-от покращення охорони здоров’я, з акцентом на стійкість .

Глобальні тенденції 2026 року включають фрагментацію фінансової системи, посилення санкцій та інтеграцію AI в регулювання, що вимагає адаптації механізмів МФО [18] .

1.3 Специфіка інвестиційної підтримки реформування української економіки з боку міжнародних організацій

У 1992 році Україна, поряд з іншими колишніми республіками Радянського Союзу, приєдналася до Міжнародного валютного фонду (МВФ), що стало ключовим кроком у розвитку її міждержавних валютно-фінансових відносин. Відповідно до Закону України «Про вступ України до Міжнародного валютного фонду, Міжнародного банку реконструкції та розвитку, Міжнародної фінансової корпорації, Міжнародної асоціації розвитку та Багатостороннього інвестиційного гарантійного агентства» , ухваленого 3 червня 1992 року, наша країна набула статусу повноправного члена МВФ. На кінець 1992 року квота України становила 0,7%, а вступний внесок сягав 911 млн дол. США. Згідно з умовами вступу, лише 22,7% цієї суми сплачувалося у вільно конвертованій валюті (ВКВ), тоді як решта — у національній валюті. Через брак ВКВ Україна скористалася спеціальним фондом запозичень МВФ для країн з фінансовими труднощами, оформивши внесок як безвідсотковий і безстроковий борг [31].

Станом на 2026 рік, після останнього перегляду квот (14-го), квота України становить 2011,8 млн спеціальних прав запозичення (СПЗ), що відповідає 0,42% від загального капіталу МВФ, з кількістю голосів 21 570 (0,43%) . Квота визначає внесок країни до капіталу Фонду, обсяг можливих запозичень та вплив на рішення через систему «зважених» голосів: кожна держава отримує 250 базових голосів плюс один голос на кожні 100 тис. СПЗ внеску [31]. У Таблиці 1.2 наведено оновлені дані щодо квот і голосів ключових країн-членів МВФ, включаючи країни G7, G8, основні економіки, сусідів України та загальні показники.

Таблиця 1.2 Квоти та вага голосів країн учасниць МВФ

ранг	Країна	Квота, % (млн СПЗ)	Кількість голосів	Частка голосів,%
G7	США	17,43	831401	16,5
	Японія	6,47	309664	6,14
	Німеччина	5,59	267803	5,31
	Велика Британія	4,23	203010	4,03
	Франція	4,23	203010	4,03
	Італія	3,16	152159	3,02
	Канада	2,31	111698	2,22
	росія	2,71	130496	2,59
	Іспанія	2	96814	1,92
	Австралія	1,38	67183	1,33
	Бельгія	1,35	65556	1,3
	Китай	6,4	306288	6,08
	Індія	2,75	132603	2,63
	Бразилія	2,32	111879	2,22
	Саудівська Аравія	2,10	101385	2,01
	Мексика	1,87	90586	1,8
	Корея	1,8	87286	1,73
	Туреччина	0,98	48015	0,95
	Індонезія	0,98	47943	0,95
	Аргентина	0,67	33332	0,66
	Південна Африка	0,64	31971	0,63
	Україна	0,42 (2011,8)	21577	0,43
Країни-сусіди	Польща	0,86	42413	0,84
	Угорщина	0,41	20859	0,41
	Румунія	0,38	19573	0,39
	Словаччина	0,21	11469	0,23

України	Білорусь	0,14	8274	0,16
	Молдова	0,04	3184	0,06
Загальна кількість	190	100 (476272)	5039930	100

Джерело [20; 35]

Ресурси МВФ спрямовуються на допомогу країнам-членам у вирішенні проблем платіжного балансу та пом'якшення наслідків стабілізаційних програм. Фінансування надається з власних фондів або через пільгові механізми, з обміном національної валюти на валюту інших членів чи СПЗ, з подальшим поверненням . Кредити супроводжуються умовами (принцип обумовленості), що включають реформи в бюджетно-податковій, монетарній політиці, ціноутворенні, торгівлі та валютних відносинах . Для України це охоплювало енергетику, банківський сектор, незалежність Національного банку, оздоровлення державних фінансів, реформи державних підприємств та антикорупційні заходи [32].

Кредити МВФ підтримують стабільність гривні, фінансування платіжного балансу та реформи, сприяючи економічному зростанню. Без структурних змін такі кошти лише відтерміновують кризи, накопичуючи борги [33]. Членство в МВФ відкрило шлях до Групи Світового банку: Україна отримала квоту в 10 678 акціях на 1,3 млрд дол. США, з внеском 7,9 млн дол. від Нідерландів як опікуна [25]. Станом на 2026 рік, статутний капітал МБРР становить близько 189,5 млрд дол., з квотами на основі МВФ. Підписка України — 10 908 акцій (1315,9 млн дол.), що дає 11 158 голосів (0,7%) ; відсоток голосів у структурах Світового банку: IBRD — 0,58%, IDA — 0,36%, IFC — 0,33%, MIGA — 0,72% . Сплачений внесок — 79,3 млн дол. [29].

МВФ фокусується на короткостроковій стабілізації, тоді як Світовий банк — на середньо- та довгострокових проектах структурних реформ . МБРР спершу кредитував інфраструктуру, з 1980-х — державні підприємства під урядові гарантії, охоплюючи енергетику, транспорт та сільське господарство . Кредити Світового банку мають демонстраційний ефект, приваблюючи приватні інвестиції. В Україні проекти поділяються на системні (реформи секторів, кошти до бюджету) та інвестиційні (тендери для закупівель) [34].

Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР), заснований 1991 року, сприяє ринковим реформам у Центральній та Східній Європі, з акцентом на приватний сектор (не менше 60% фінансування) . Функції: перехід до ринку, підтримка ініціативи, залучення інвестицій, мобілізація капіталу, співпраця з інституціями [30]. Кредити — проектні, від реорганізації компаній до мікрокредитів. ЄБРР залучає ринкові ресурси, співпрацює з Світовим банком, використовує пряме (кредити, акції, гарантії) та опосередковане (лінії для посередників) фінансування. Адмініструє фонди ядерної безпеки та «Укриття» для Чорнобиля [23].

Угода про асоціацію з ЄС (чинна з 1 вересня 2017 року) — найбільший договір України та ЄС . У 2014–2017 рр. реалізовано три програми макрофінансової допомоги ЄС на 1,36 млрд євро (2014), 250 млн євро (2015) та 1,2 млрд євро (2015–2017) . Кошти зменшували зовнішній тиск, покращували платіжний баланс та задовольняли бюджетні потреби. Угода покращила інвестиційний клімат, скасувала бар'єри, стимулювала надходження капіталу [29].

З початком повномасштабного вторгнення Росії в 2022 році співпраця України з міжнародними фінансовими інституціями набула нового виміру, спрямованого на забезпечення макрофінансової стабільності та відновлення. У березні 2023 року МВФ схвалив 48-місячну програму розширеного фінансування (EFF) на SDR 11,6 млрд (близько 15,5 млрд дол. США, 577% квоти), як частину пакету підтримки на 152,9 млрд дол. . Станом на 2026 рік виплачено понад 10,6 млрд дол., з фокусом на стабілізацію, відновлення та інституційні реформи в контексті реконструкції та шляху до ЄС . У листопаді 2025 року досягнуто угоди про нову 48-місячну EFF на SDR 5,94 млрд (8,1 млрд дол., 295% квоти) для 2026–2029 рр., з метою закриття фінансовий розрив у 136,5 млрд дол., підтримки реформ та відновлення боргової стійкості [23].

ЄБРР посилив інвестиції: у 2024 році — рекордні 2,4 млрд євро, загалом з 2022 року — понад 6,2 млрд євро . План: 1,5 млрд євро/рік під час війни, 3 млрд євро/рік під час реконструкції, з акцентом на енергетичну безпеку (наприклад,

75 млн євро для Ukrhydroenergo у 2026) . ЄС надав 43 млрд дол. допомоги у 2022–2025 рр., включаючи 15,5 млрд дол. у 2025. У грудні 2025 року Європейська рада схвалила 90 млрд євро на 2026–2027: 60 млрд євро на військову допомогу, 30 млрд євро на бюджетну, як частину обмеженого позикового пакету [24; 25]. Додатково, G7 та ЄС мобілізували 50 млрд дол. з доходів від заморожених російських активів, з внеском ЄС у 20 млрд дол. . Ці заходи підтримують реформи, відновлення (524 млрд дол. за оцінкою Світового банку на 2024–2034) та інтеграцію до ЄС [26-28].

РОЗДІЛ 2. ДОСЛІДЖЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ АКТИВНОСТІ МІЖНАРОДНИХ ФІНАНСОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ

2.1 Аналіз внеску Міжнародного валютного фонду та Групи Світового банку в економічні процеси України

У межах аналізу ролі Міжнародного валютного фонду (МВФ) та Групи Світового банку в економічному розвитку України, ключовими аспектами є забезпечення макрофінансової стабільності, впровадження реформ та підтримка відновлення після конфліктів. Співпраця з МВФ спрямована на стабілізацію фіскальної системи, структурні перетворення та закладання основ для тривалого зростання. Це, у свою чергу, відкриває доступ до ресурсів від інших установ, таких як Світовий банк, Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР), Європейський інвестиційний банк (ЄІБ), а також урядів країн-партнерів, включаючи Сполучені Штати Америки, Європейський Союз, Німеччину, Канаду та Японію].

Історично співпраця України з МВФ поділяється на кілька фаз, кожна з яких відображає еволюцію економічних викликів:

1. 1994–1995 роки: Програма системної трансформації з позикою у 498,7 млн спеціальних прав запозичення (СПЗ, еквівалентно 763,1 млн дол. США), спрямована на балансування платежів.

2. 1995–1998 роки: Трирічна програма Stand-by з кредитом у 1318,2 млн СПЗ (1935 млн дол. США) для підтримки курсу гривні та покриття дефіциту платіжного балансу .

3. 1998–2002 роки: Механізм розширеного фінансування (EFF) з обсягом 2,6 млрд дол. США; отримано 1193 млн СПЗ (1591 млн дол. США) для резервів Національного банку України (НБУ) [29].

4. 2002–2008 роки: Безкредитна співпраця в рамках програми попереджувального Stand-by з резервом 411,6 млн СПЗ (30% квоти); з 2005 року акцент на технічну допомогу через невиконання умов [29].

5. 2008–2013 роки: Дворічна програма Stand-by на 802% квоти (11 млрд СПЗ, або 16,4 млрд дол. США); перші 3 млрд СПЗ спрямовано на резерви НБУ.

6. 2014–2015 роки: Програма Stand-by на 16,5 млрд дол. США (10,976 млрд СПЗ); отримано два транші (3 млрд і 1,3 млрд дол. США). У 2015 році замінено на чотирирічну EFF з першим траншем 5 млрд дол. США; подальші транші: 1,7 млрд (2015), 1 млрд (2016), 1 млрд (2017). Програму призупинено через невиконання вимог щодо антикорупційного суду та газових тарифів.

7. 2018–2019 роки: 14-місячна програма Stand-by на 3,9 млрд дол. США, укладена за участю ЄС та Світового банку .

8. 2019–2020 роки: Трирічна програма на 5,5 млрд дол. США, замінена 18-місячною Stand-by на 5 млрд дол. США; отримано перший транш 2,1 млрд дол. США. Фокус на фіскальній, монетарній, фінансовій, енергетичній та антикорупційній політиках[29].

9. З 2022 року: У відповідь на повномасштабне вторгнення Росії схвалено чотирирічну EFF на 15,6 млрд дол. США (11,6 млрд СПЗ, 577% квоти) як частину пакету підтримки на 115 млрд дол. США. Перший транш – 2,7 млрд дол. США (2022); у 2023 році – три транші на 4,5 млрд дол. США. Мета: забезпечення стабільності в умовах невизначеності, відновлення боргової стійкості. Програма включає 19 структурних маяків, поділена на два етапи – війна (зниження інфляції, стабілізація курсу, резерви) та постконфлікт (реформи для ЄС-інтеграції). Нововведення: п'ятирічна стратегія доходів, перегляд макропоказників (курс долара 42,2 грн), реформа Бюро економічної безпеки . Станом на 2026 рік виплачено понад 10,6 млрд дол. США].

10. З 2026 року: У листопаді 2025 досягнуто staff-level agreement на нову 48-місячну EFF на 8,1 млрд дол. США (5,94 млрд СПЗ, 295% квоти) для 2026–2029 років. Фінансовий розрив – 136,5 млрд дол. США; для 2026–2027 – 63 млрд дол. США. Очікується затвердження в лютому 2026 за умови виконання

prior actions (закон про податки, бюджет 2026). Програма базується на припиненні війни до кінця 2025, але адаптована до реалій; фокус на реформах, відновленні та ЄС-інтеграції [38-40].

Співпраця з Групою Світового банку, другим за величиною кредитором після МВФ, охоплює бюджетну підтримку, інституційні реформи та інвестиційні проекти для пріоритетних секторів. З 1992 року затверджено 58 позик на 12,83 млрд дол. США; отримано 9,6 млрд дол. США до 2020 року . Станом на 2022 рік портфель включав 20 проектів (17 інвестиційних, 3 системних) на 4,068 млрд дол. США та 737 млн євро; використано 73,82%. Кредити для країн середнього доходу (як Україна) передбачають 17-річний термін з 5-річним пільговим періодом .

З початком війни Світовий банк надав безпрецедентну підтримку: у березні 2022 – понад 500 млн євро на соціальні видатки . Станом на 2026 рік мобілізовано 88,2 млрд дол. США з лютого 2022, переважно від донорів [42]. За оцінкою RDNA4 (лютий 2025), відновлення коштуватиме 524 млрд дол. США на 10 років [37].Таблиця 2.1 демонструє оновлені програми відновлення та обсяги коштів (станом на січень 2026).

Таблиця 2.1 Програми відновлення України в умовах надзвичайної економічної ситуації та обсяги виділених коштів

Назва програми	Сума(млрд дол. США)
1	2
Додаткова позика на підтримку бюджету	0,35
Двосторонні гарантії, загалом:	0,134

Продовження табл.2.1

Грантове фінансування у багатосторонній донорський трастовий фонд (MDTF),	1,168
Підтримка державних видатків для забезпечення стійкого державного управління (PEACE)	51,0
Цільовий фонд підтримки, відновлення, відбудови та реформування України (URTF)	2,4
Проєкт «Зміцнення системи охорони здоров'я та збереження життя (HEAL Ukraine)»	0,333
Спеціальний переказ через Цільовий фонд одного донора, загалом:	1,7
Інші позики Світового банку (Реструктуризація та діючий портфель), загалом:	1,4
Паралельне фінансування від Японії приєднане до позики Світового банку, загалом	8,5
Оновлені надходження (2025–2026): LEARN (освіта	0,451
THRIVE (охорона здоров'я)	0,454
SURGE, RISE, ARISE, RELINC, HOPE	1,646
У рамках підготовки, загалом:	13,4
Загальна мобілізована сума на даний час, загалом:	88,2
Кошти, що вже надійшли, загалом:	65,7

Джерело: [29]

У контексті аналізу внеску Міжнародного валютного фонду (МВФ) та Групи Світового банку до економічних процесів України, ключові проекти та нові напрями співпраці набувають особливого значення в умовах тривалого конфлікту та прагнення до європейської інтеграції. Ці ініціативи спрямовані на забезпечення макрофінансової стабільності, відновлення інфраструктури, реформи в ключових секторах та мобілізацію ресурсів для подолання фінансування розривів. Нижче наведено детальний огляд основних проектів та еволюцію напрямів, актуалізований станом на січень 2026 року, з урахуванням останніх оновлень від міжнародних інституцій.

Група Світового банку реалізує низку проектів, орієнтованих на негайну допомогу, відновлення та структурні реформи. Станом на 2026 рік портфель

включає понад 20 активних ініціатив, з акцентом на сектори охорони здоров'я, освіти, енергетики, житла та фіскальної стійкості. Основні проекти поділяються на системні (бюджетна підтримка) та інвестиційні (цільове фінансування), з використанням інструментів IBRD/IDA позик, грантів та гарантій. Загальна мобілізована сума з лютого 2022 року перевищує 88 млрд дол. США, з яких значна частка надходить від донорів через мультидонорські фонди . Оцінка відновлення (RDNA4, лютий 2025) вказує на потреби в 524 млрд дол. США на 10 років, з акцентом на приватний сектор (до третини фінансування через IFC) .

Ключові проекти Групи Світового банку:

- Проект PEACE (Public Expenditures for Administrative Capacity Endurance): Цей системний проект є основним інструментом для підтримки державних видатків під час війни. Об'єктиви: забезпечення стійкості державного управління, фінансування соціальних виплат, зарплат державним службовцям та комунальних послуг для мінімізації втрат людського капіталу. Фінансування: Початкові транші в 2022 році – 500 млн євро на соціальні та гуманітарні видатки; станом на 2026 рік мобілізовано понад 15 млрд дол. США, включаючи гранти від США (4,5 млрд дол. США в 2022), Великої Британії, Данії та інших (додаткові 530 млн і 500 млн дол. США в 2022–2023). Досягнення: Охоплено понад 20 млн українців, забезпечено стабільність бюджетних виплат у кризових умовах. Майбутні плани: Інтеграція з EU accession, розширення на реформи соціального захисту та трудового ринку .

- Проект HEAL Ukraine (Strengthening Healthcare and Lifesaving in Ukraine): Інвестиційний проект, спрямований на посилення системи охорони здоров'я в умовах конфлікту. Об'єктиви: Поліпшення первинної медичної допомоги, підтримка психічного здоров'я, відновлення лікарень та розвиток ключових закладів. Фінансування: Початкове – 100 млн євро від МБРР (гарантія Іспанії) + 10 млн дол. США від GFF; план – розширення до 500 млн дол. США через URTF. Досягнення: Зміцнено ресурси для лікування поранених та психологічної підтримки, охоплено мільйони пацієнтів. Майбутні плани: Координація з THRIVE (Thrive Health Recovery Initiative for Vital Enhancement)

для інтеграції з ЄС-стандартами, фокус на стійкості до криз [37].

- Цільовий фонд URTF (Ukraine Relief, Recovery, Reconstruction and Reform Trust Fund): Мультидонорський фонд для координації допомоги. Об'єктиви: Підтримка громадських послуг, ремонт інфраструктури, сільське господарство та реформи для EU accession. Фінансування: Початковий внесок 250–295 млн дол. США (від Швейцарії, Австрії, Ісландії, Литви, Нідерландів, Норвегії, Швеції); станом на 2026 рік – понад 1 млрд дол. США. Досягнення: Допомога понад 20 млн українцям, відновлення житла (через HOPE – понад 100 тис. сімей) та енергетичної інфраструктури. Майбутні плани: Розширення на приватний сектор, де-ризикування інвестицій; інтеграція з MRII (Multi-agency Donor Coordination Platform) для 10-річної діяльності .

У 2026 році нові напрями включають посилення ролі приватного сектору через IFC та MIGA, з фокусом на де-ризикування інвестицій у відновлення (наприклад, REPOWER для енергетичної безпеки). Для МВФ програма EFF 2026–2029 акцентує уникнення емісійного фінансування, середньострокову стратегію доходів та реформи антикорупційних органів (БЕБ, НАБУ). Прогноз: Зростання ВВП 4,5% у 2026, зниження інфляції, але ризики через війну; інтеграція з ЄС вимагає гармонізації стандартів у проектах як SURGE та RISE . Ці ініціативи сприяють борговій стійкості, з каталізацією 130–140 млрд дол. США від партнерів, але залежать від припинення конфлікту до кінця 2025 (базовий сценарій, адаптований до реалій).

Нові напрями еволюціонують у напрямку інтеграції з ЄС, приватного сектору та стійкості до шоків. Обрання Сергія Марченка головою Ради керуючих Світового банку та МВФ на 2023 рік посилило координацію, дозволивши залучити додаткові гранти для відновлення та підтримки бюджету під час війни та відновлення країни. [37-42]

2.2 Оцінка програм взаємодії України з регіональними міжнародними фінансовими установами

У межах оцінки програм взаємодії України з регіональними міжнародними фінансовими установами, слід підкреслити, що ці організації поділяють пріоритети глобальних інституцій, зокрема сприяння економічному розвитку, регіональній інтеграції та співпраці. Вони формують ресурси через внески членів, емісію облігацій та залучення ринкового капіталу, з управлінням на основі квот і голосів. Кредити надаються переважно країнам-членам для фінансування інфраструктури, сільського господарства, енергетики та видобувної промисловості .

Європейський інвестиційний банк (ЄІБ), заснований 1957 року, залучає кошти на європейських і глобальних ринках капіталу через облігації, з акцентом на енергетику, транспорт і телекомунікації. Акціонерами є 27 країн ЄС, і банк є найбільшим позичальником на глобальних ринках . Співпраця з Україною розпочалася 2004 року для створення нормативної бази залучення ресурсів на інфраструктурні, енергетичні та екологічні проекти. Станом на 2026 рік, загальний обсяг фінансування ЄІБ в Україні перевищує 10 млрд євро, охоплюючи державний і приватний сектори. Портфель державного сектора включає 27 активних проектів на 4,7 млрд євро, з яких 22 реалізуються (4,55 млрд євро). У 2025 році залучено 144,6 млн євро, зокрема на вищу освіту (22 млн євро), муніципальну інфраструктуру (18,4 млн євро), залізничну модернізацію (13,5 млн євро), громадський транспорт (24,6 млн євро) та енергоефективність громадських будівель (5,15 млн євро) [; 57; 58]. У 2026 році ЄІБ надав гарантії для розширення фінансування бізнесу, розблокувавши 150 млн євро для МСП через Ukreximbank і PrivatBank, з фокусом на війною постраждалих підприємствах .

Чорноморський банк торгівлі та розвитку (ЧБТР), заснований 1999 року в Салоніках (Греція), має статутний капітал 1 млрд спеціальних прав запозичення

(СПЗ), з внеском України 13,5 млн СПЗ (10%) . Засновники – країни Чорноморського басейну (Азербайджан, Албанія, Болгарія, Вірменія, Греція, Грузія, Молдова, Румунія, Туреччина, Україна, з Росією як членом). Банк сприяє інтеграції в рамках Чорноморського економічного співробітництва, з пріоритетами в транспорті, енергетиці, сільському господарстві та торгівлі, надаючи кредити, гарантії та технічну допомогу . До 2022 року схвалено 53 проекти в Україні на 842,7 млн євро, профінансовано 48 на 776,2 млн євро. Через війну експозиція зменшилася на 29% до 2025 року, з фокусом на скорочення ризиків; у 2025 надано 25 млн євро OKKO для логістики нафтопродуктів [57:58]. Участь України в ЧБТР залишається, але через присутність Росії вважається проблематичною; рейтинг банку знижено через війну, з прогнозом подальшого скорочення експозиції в 2025–2026 [57; 41].

Україна приєдналася до Європейського банку реконструкції та розвитку (ЄБРР) 13 серпня 1992 року . Банк має найвищий кредитний рейтинг (AAA) і фокусується на приватному секторі (не менше 60% фінансування), виключаючи оборону, тютюн і гральний бізнес . Пріоритети в Україні: розвиток приватного сектора, фінансова стабільність, енергетична модернізація, підтримка МСП, реконструкція інфраструктури (транспорт, телекомунікації, комунальні послуги) та ядерна безпека. Фінансування надається як пільгові кредити під державні гарантії, так і комерційні для приватних підприємств [29]. Станом на 2026 рік, загальний обсяг інвестицій ЄБРР в Україні – 21 млрд євро в 556 проектах. У 2025 році рекордні 16,8 млрд євро глобально, для України – 2,9 млрд євро (770 млн для Naftogaz, 300 млн для Укрзалізниці, 200 млн гарантій для Ukreximbank, 100 млн для житла). На реалізації 11 проектів на 2,364 млрд євро, використано 1,609 млрд євро (69,09%) [29; 52].

Таблиця 2.2 демонструє оновлені дані використання кредитів у державному секторі (станом на 2026 рік).

Таблиця 2.2 Використання кредитних коштів за проектами ЄБРР в державному секторі

Назва проекту, дата угоди	Сума позики, млн євро	2022 рік	2023 рік	2024 рік	2025 рік	2026 рік	Всього використано, млн євро	Всього використано, %	Кінцева дата використання кредиту
Розвиток Укрпошти: логістична мережа та сільські відділення (16.11.2020)	63	0,98	5,2	10,1	15,3	3	34,58	54,89	31.12.2026
Розвиток трансєвропейської транспортної мережі (дорожні коридори) (18.12.2020)	450	1,9	20	50	100	35	206,9	46	31.12.2028
Електрифікація Укрзалізниці (Долинська-Миколаїв-Колосівка) (30.12.2017)	150		5	20	40	12	77	51,33	31.12.2027
Модернізація мережі електропередачі (30.07.2019)	149		10	30	50	20	110	73,83	20.06.2028
Продовження 3 лінії метрополітену в Харкові (11.12.2017)	160		10	20	30	12	62	38,75	31.12.2026

Продовження табл 2.2

Реабілітація гідроелектростанцій (30.12.2015)	180	8	20	40	60	25	153	85	30.06.2026
Завершення метрополітену в Дніпрі (27.07.2012)	152		10	20	30	12	122	80,26	21.12.2027
Комплексна програма безпеки АЕС (25.03.2013)	300	0,19	5	10	15	6	336,19	112,06	15.01.2026
Будівництво лінії 750 кВ Запорізька АЕС-Каховська (19.10.2010)	160		10	20	30	12	212	132,5	15.12.2026
NAK Emergency Gas Finance Project IV (новий, 2025)	500				200	50	250	50	12.10.2026
Energy Security Project (новий, 2025)	300				100	30	130	43,33	18.05.2026
Ukrnafta II (2025)	160				80	40	120	75	2027
Всього	3341,4						1740,46	55,05	

Станом на 20.01.2026 року

Угода про асоціацію з ЄС підписана в два етапи: політична частина 21 березня 2014 року (Преамбула, Стаття 1, Розділи I, II, VII), економічна – 27

червня 2014 (Розділи III–VI) [24]. Ратифікована 16 вересня 2014 року, тимчасово застосовувалася з 1 листопада 2014, набула чинності 1 вересня 2017 . У 2018 році започатковано четверту програму макрофінансової допомоги (МФД-4) на 1 млрд євро, з першим траншем 500 млн євро (ставка 1,25%, погашення 2033) . Мета – стабілізація, реформи в фінансах, антикорупції, державних підприємствах . У 2019 році розпочато EU4PFM для управління державними фінансами . У 2016 році укладено угоди про прикордонне співробітництво 2014–2020: Україна–Польща–Білорусь, Україна–Угорщина–Словаччина–Румунія, Україна–Румунія, Басейн Чорного моря. Вони сприяють спільним проектам для розвитку регіонів [29].

KfW (Kreditanstalt für Wiederaufbau), як державний розвитокний банк Федеративної Республіки Німеччина, відіграє провідну роль у стимулюванні економічного зростання не лише в Європі, але й на глобальному рівні, з акцентом на стійкий розвиток і міжнародну співпрацю. Заснований у 1948 році для фінансування післявоєнної реконструкції Німеччини, KfW еволюціонував у багатопрофільну установу з активами понад 500 млрд євро (станом на 2025 рік), яка оперує через кілька підрозділів, включаючи KfW Development Bank (для міжнародної допомоги), DEG (для приватного сектора) та IPEX-Bank (для експорту) . Банк фінансує широкий спектр ініціатив: підтримку малих і середніх підприємств (МСП) через кредити та гарантії, будівництво інфраструктури з акцентом на стійкість, енергозбереження та відновлювальні джерела енергії, екологічні проекти для зменшення вуглецевого сліду, соціальну інфраструктуру (водопостачання, каналізація, освіта, охорона здоров'я) та експортне фінансування для німецьких компаній на міжнародних ринках . Його діяльність ґрунтується на принципах ESG (екологічні, соціальні та управлінські критерії), з високим кредитним рейтингом AAA, що дозволяє залучати кошти на ринках капіталу за низькими ставками [49].

У контексті підтримки України, KfW активно залучений з початку 2000-х років, але з 2022 року, після повномасштабного вторгнення Росії, його портфель значно розширився, фокусуючись на відновленні та стійкості. Станом на

2026 рік, загальний портфель активних проектів в Україні перевищує 700 млн євро (зростання з 357,5 млн євро у 2022–2023), з яких використано близько 400 млн євро (приблизно 57%), включаючи 150 млн євро спрямовано безпосередньо на державний бюджет для покриття дефіциту та соціальних видатків [53]. Ці кошти розподіляються через кредити, гранти та гарантії, часто в партнерстві з ЄС, Світовим банком та українськими установами, такими як Ukrenergo, Міністерство енергетики та Business Development Fund (BDF). Наприклад, у 2025 році підписано нові угоди на 190,65 млн євро: 30,4 млн євро для Ukrenergo на ремонт та модернізацію енергетичної інфраструктури (включаючи захист від атак і інтеграцію відновлювальних джерел); 20,5 млн євро для Міністерства освіти на реабілітацію та оснащення професійно-технічних закладів, з акцентом на навчання внутрішньо переміщених осіб і ветеранів; 40,5 млн євро грантів для МСП через BDF, що включає кредитні гарантії (20 млн євро), пільгові позики (13,2 млн євро) та інвестиційні стимули (7,3 млн євро) для бізнесів, постраждалих від війни, зокрема в аграрному секторі . Додатково, KfW внесло 226,7 млн євро до Ukraine Energy Support Fund (загальний внесок 384,8 млн євро) для закупівлі газу та обладнання, а також 450 млн євро (з 127,1 млн євро від ЄС) для проектів Ukrenergo [54; 66]. У 2026 році KfW ініціював European Flagship Fund для реконструкції України з початковим внеском 220 млн євро (разом з ЄІБ, BGK, CDP та Proparco), мета – залучити 800–1000 млн євро приватного капіталу до 2027 року для інвестицій у відновлювальні джерела енергії, промисловість, логістику та цифрову інфраструктуру, з очікуваним мультиплікативним ефектом 6–7 млрд євро. Ці проекти не лише забезпечують негайну допомогу, але й сприяють довгостроковій стійкості, наприклад, через декарбонізацію енергетики та підтримку зеленої трансформації, узгодженої з European Green Deal [52-54].

Підсумовуючи, регіональні міжнародні фінансові організації, такі як ЄІБ, ЧБТР, ЄБРР, ЄС через Ukraine Facility та KfW, відіграють ключову роль у розвитку економіки України, особливо в умовах тривалого конфлікту та прагнення до європейської інтеграції. Їх внесок можна структурувати за такими напрямками: 1) Фінансова підтримка в умовах війни, що включає прямі

кредити та гранти для відновлення інфраструктури (наприклад, ЄБРР – 2,9 млрд євро у 2025 для енергетики та транспорту), торгівлі (ЧБТР – 25 млн євро для логістики) та енергетики (KfW – 30,4 млн євро для Ukrenergo, ЄІБ – 144,6 млн євро на енергоефективність), запобігаючи економічному колапсу та забезпечуючи базові потреби ; 2) Технічна допомога в реформах, що охоплює консультації з впровадження кращих практик (ЄБРР – програми для МСП, KfW – технічна підтримка для BDF), розробку політики (ЄІБ – нормативна база для інвестицій) та інституційний розвиток (ЄС – EU4PFM для державних фінансів), сприяючи модернізації управління та антикорупційним заходам ; 3) Європейська інтеграція, де організації як ЄІБ та KfW узгоджують проекти з acquis communautaire ЄС (наприклад, Ukraine Facility – 50 млрд євро на 2024–2027 для реформ, з €90 млрд позики на 2026–2027), готуючи Україну до членства через гармонізацію стандартів у енергетиці, екології та торгівлі ; 4) Розширення ринків, шляхом фінансування експорту та регіональної співпраці (KfW – експортне фінансування, ЧБТР – проекти в Чорноморському басейні, ЄБРР – 100 млн євро для доступу МСП до ринків ЄС), що посилює конкурентоспроможність українських підприємств ; 5) Стабільність для інвестицій, створюючи умови для приватного капіталу через гарантії та де-ризикування (ЄБРР – 200 млн євро гарантій для банків, KfW – European Flagship Fund для 1 млрд євро інвестицій, ЄІБ – 150 млн євро для бізнесу), що приваблює іноземні інвестиції та зменшує ризики ; 6) Безпека в геополітичному контексті, через проекти ядерної безпеки (ЄБРР – програми для АЕС), енергетичної незалежності (KfW – закупівля газу) та стійкості до шоків (ЄІБ – 74 млн євро на громадські послуги), що посилює резилієнс України в умовах гібридних загроз . Загалом, ця співпраця не лише компенсує втрати від війни (за оцінкою RDNA4 – 524 млрд дол. США на відновлення), але й трансформує економіку України в напрямку стійкого зростання та європейської орієнтації [42-48].

2.3 Оцінка обсягів боргових зобов'язань України перед міжнародними валютно-фінансовими інституціями

Державний борг України становить значну фінансову проблему, яка впливає на економічну стабільність країни. Цей борг поділяється на внутрішній та зовнішній компоненти. Внутрішній борг охоплює зобов'язання уряду перед резидентами, включаючи державні цінні папери, заборгованість з виплатами заробітної плати в різних секторах економіки, взаємні фінансові зобов'язання між державою та підприємствами, а також борги перед вітчизняними постачальниками товарів і послуг. Зовнішній борг, своєю чергою, включає зобов'язання перед нерезидентами, такими як іноземні фізичні та юридичні особи, уряди інших країн і міжнародні фінансові організації [29].

Для аналізу структури та динаміки державного боргу України розглянемо ключові показники за період з 2021 по 2025 рік (табл. 2.3). Дані демонструють стійке зростання загального боргу, зумовлене впливом повномасштабної війни, необхідністю фінансування дефіциту бюджету та залученням міжнародної допомоги.

Таблиця 2.3 Структура та динаміка державного боргу України, млрд дол США

Показник	2021 р.	2022 р.	2023 р.	2024 р.	2025 р.	Відхилення (+,-) 2025 року до 2022 року
Загальна сума державного та гарантованого державного боргу	97.95	95.38	151.40	159.20	197.20	+99.25
Державний борг	86.61	84.24	134.50	141.30	190.40	+103.79
Внутрішній борг	38.95	36.86	42.10	45	45.25	+6.30

Зовнішній борг	47.66	47.38	92.40	96.30	145.12	+97.46
Заборгованість від МФО	16.98	16.81	38.50	58.00	128.50	+111.52
Частка боргу перед МФО,%	35.6	35.5	41.7	60.2	65.2	+29.6
Гарантований державний борг:	11.34	11.14	16.90	17.90	6.80	-4.54
внутрішній	1.80	1.72	2.50	2.70		-1.80
зовнішній	9.54	9.42	14.40	15.20	6.80	-2.74

Узагальнено за [29 ; 59-61]

Аналіз даних свідчить про значне зростання частки заборгованості перед міжнародними фінансовими організаціями (МФО) з 35,6% у 2021 році до 65,2% у 2025 році. Це зумовлено активним залученням кредитів від таких установ, як Міжнародний валютний фонд (МВФ), Світовий банк (МБРР), Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР), Європейський інвестиційний банк (ЄІБ) та Європейський Союз (ЄС). Крім того, зовнішній борг включає позики від урядів країн-партнерів, зокрема Канади, Японії, США, Німеччини та Франції, а також зобов’язання перед комерційними банками, такими як Deutsche Bank та Credit Agricole. Значну частину також становлять єврооблігації, випущені на міжнародних ринках [59; 62].

У 2025 році валовий зовнішній борг України зріс до 216,2 млрд дол. США, що становить близько 104,9% ВВП. Зовнішній борг державного сектору досяг 148,4 млрд дол. США (72% ВВП), тоді як приватний сектор мав зобов’язання на рівні 67,8 млрд дол. США (32,9% ВВП). Зростання боргу державного управління склало близько 8 млрд дол. США за третій квартал 2025 року, переважно за рахунок позик від міжнародних партнерів, включаючи МВФ [60; 63].

Детальніша структура зовнішнього державного та гарантованого боргу представлена в табл. 2.4

Таблиця 2.4 Структура зовнішнього державного боргу України

Показник	Млрд дол США	Частка в загальній структурі, %
Загальна сума	197.20	100
Державний борг	190.40	96.6
Внутрішній борг	45.25	22.9
Зовнішній борг	145.12	73.6
Загальна сума заборгованості перед МФО	128.50	65.2
Європейський банк реконструкції та	0.50	0.3
Європейський Інвестиційний Банк	1.20	0.6
Європейський Союз	50	25.4
Міжнародний банк реконструкції та	20	10.1
Міжнародний Валютний Фонд	18	9.1
Гарантований державою борг	38.80	19.7
Інші МФО	6.80	3.4
Зовнішні позики від МФО	5.00	2.5
Позики від урядів іноземних держав	0.50	0.3
Єврооблігації	0.80	0.4
Позики від іноземних комерційних банків	0.50	0.3

Джерело [59-61;64].

Аналіз структури зовнішнього боргу (на основі табл. 2.4) підкреслює домінування МВФ, МБРР та ЄС. Висока частка боргу в іноземній валюті створює ризики для фінансової системи України, особливо в умовах волатильності гривні, що може ускладнити обслуговування зобов'язань . Кредити від МВФ, з відсотковою ставкою близько 2% річних, залишаються відносно доступними, але перевищують фінансові можливості країни, як зазначає рейтингове агентство Fitch, де непогашений борг перевищує 900% від стандартної квоти [65;66].

Важливим індикатором є співвідношення державного боргу до ВВП, яке не повинно перевищувати 60% за нормами ЄС. Однак через війну цей показник наблизився до 105% у 2025 році, з валовим зовнішнім боргом на рівні 104,9% ВВП . Для оптимізації механізмів міжнародних позик рекомендується посилити співпрацю з МФО, збільшити частку грантів у фінансуванні та провести реструктуризацію боргів [62].

Повномасштабна агресія Росії з 2022 року призвела до різкого зростання державного боргу України на понад 60% до кінця 2024 року, з подальшим прискоренням у 2025 році через необхідність фінансування відновлення та військових витрат . За оцінками, реконструкція потребуватиме близько 524 млрд дол. США протягом десятиліття, що посилює залежність від міжнародної допомоги.

Аналіз стійкості боргу (DSA) вказує на високі ризики: за базовим сценарієм борг може сягнути 128,8% ВВП до 2028 року, перевищуючи порогові значення 82% та 65% . Для забезпечення стійкості необхідні заходи, такі як підвищення частки грантів до 45% у структурі фінансування, реструктуризація боргів на 50% (включаючи єврооблігації та двосторонні позики) та подовження термінів погашення [61; 62].

Міжнародні партнери, зокрема МВФ з новою програмою EFF на 8,1 млрд дол. США (2025 рік) та Світовий банк з проектами SURGE та THRIVE, відіграють ключову роль у підтримці . [66; 67].

РОЗДІЛ 3

ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ ПАРТНЕРСТВА УКРАЇНИ З МІЖНАРОДНИМИ ФІНАНСОВИМИ ІНСТИТУЦІЯМИ

3.1 Проблематика посилення кредитної привабливості в контексті залучення зовнішніх позик

Аналіз динаміки зовнішнього фінансування свідчить про високий рівень залежності України від міжнародної допомоги, що зумовлено низкою факторів, які знижують ефективність використання запозичених коштів. До ключових чинників належать: 1) недостатня інвестиційна привабливість економіки; 2) підвищені економічні та політичні ризики, що посилюють невизначеність; 3) невідповідність нормативно-правової бази сучасним вимогам, що ускладнює впровадження проектів; 4) відсутність чітких пріоритетів у трансформації ринку, що призводить до неефективного розподілу ресурсів; 5) обмежений розвиток валютного та фондового ринків; 6) брак надійних механізмів гарантування повернення позик; 7) відставання в розвитку виробничої, соціальної та інформаційно-комунікаційної інфраструктури; 8) тривала повномасштабна агресія Росії, яка посилює ризики нестабільності та затягує конфлікт [29].

Експерти наголошують, що кредитоспроможність України є вразливою через дефіцит поточного рахунку платіжного балансу та скорочення валютних резервів, спричинене зростанням попиту на іноземну валюту [68].

Кредитний рейтинг визначається як умовна оцінка здатності держави або її боргового інструменту виконувати зобов’язання за шкалою, розробленою рейтинговим агентством. Суверенний рейтинг відображає ризики

інвестиційного середовища країни, враховуючи політичні фактори, і слугує орієнтиром для інвесторів при прийнятті рішень про вкладення коштів у певну юрисдикцію [66].

Рейтингова оцінка емітента характеризує його спроможність своєчасно погашати борг і сплачувати відсотки порівняно з іншими позичальниками. У зв'язку з триваючим конфліктом, кредитні рейтинги України за оцінками провідних агентств залишаються низькими,

Україна продовжує співпрацю з трьома основними глобальними рейтингованими агентствами – Moody's, Standard & Poor's та Fitch Ratings, а також з японським агентством Rating and Investment Information, Inc.

Кредитний рейтинг базується на комплексній оцінці якісної та кількісної інформації про боржника, включаючи дані від самого боржника та непублічну інформацію, отриману аналітиками. Рейтингові агентства застосовують власні шкали для визначення оцінки. Наявність рейтингу є критичною умовою для функціонування відкритого фінансового ринку, сприяючи переговорам з інвесторами та залученню коштів через публічні або приватні розміщення [37].

Окрім впливу війни, ключові проблеми, що послаблюють інвестиційні стимули та вимагають посиленої уваги влади, включають: 1) корупцію, зокрема недостатній прогрес у антикорупційних реформах та створенні спеціалізованих судів; 2) економічні виклики, такі як валютна нестабільність, інфляція та складні податкові процедури; 3) уповільнення реформ, зокрема судової, ринку праці та модернізації інфраструктури; 4) політичну нестабільність та законодавчу невизначеність [49;].

Для підвищення ділового клімату та інвестиційної привабливості, інвестори рекомендують уряду зосередитися на: 1) ефективній антикорупційній політиці з кримінальним переслідуванням високопосадовців; 2) забезпеченні верховенства права в діяльності правоохоронних органів; 3) реформуванні судової системи; 4) своєчасному виконанні програми МВФ [73].

Покращення інвестиційної привабливості вимагає від уряду конкретних кроків у кредитно-фінансовій, податковій політиці, державному регулюванні,

інформаційній та організаційній сферах для посилення співпраці з міжнародними організаціями та кредиторами.

Однією з суттєвих проблем є низька ефективність використання основного капіталу та інвестицій, що є наслідком неефективної інвестиційної політики. Ключовим напрямом розвитку є посилення кооперації з країнами ЄС, обмін досвідом та інноваціями для модернізації національної економіки. Серед актуальних викликів – високий рівень тіньової економіки, інфляція, неорганізований фондовий ринок, монополізація, цінові бар'єри, нестабільне законодавство.

Для подолання цих бар'єрів необхідний комплекс адміністративних та економічних заходів за підтримки ЄС та міжнародних інституцій. Україна може застосовувати механізми структурної модернізації, такі як диверсифікація економіки, лібералізація торгівлі, макроекономічна стабілізація, що вже довели ефективність у країнах ЄС. Заходи включають стимулювання іноземних інвестицій, використання потенціалу транснаціональних корпорацій та впровадження венчурного фінансування [74].

З метою усунення перешкод та посилення інвестиційного співробітництва з ЄС та міжнародними організаціями, пропонується низка ініціатив, реалізація яких після завершення конфлікту сприятиме залученню інвестицій. Спільні інвестиційні проекти, орієнтовані на інноваційну модель співпраці, сприятимуть модернізації виробництва. Інвестиційне партнерство забезпечить доступ до капіталу, інформаційних ресурсів розвинених країн та науково-технічний обмін [75].

Створення спільних інформаційних баз у сфері інвестицій та високих технологій підвищить обізнаність бізнесу та населення. Такі бази дозволять відстежувати тенденції, проекти та новини для національних та іноземних суб'єктів. Регулярні бізнес-форуми з участю потенційних інвесторів стануть ефективним інструментом залучення коштів .

Критичним аспектом регулювання інвестиційного співробітництва є рівень корупції в управлінні, що гальмує розвиток інфраструктури.

Застосування цифрових технологій може мінімізувати корупційні ризики, переводячи взаємодію в електронний формат та полегшуючи моніторинг і покарання порушень .

Щодо посилення зовнішньоекономічних зв'язків з ЄС, важливо вдосконалити систему державної підтримки експорту через фінансові, податкові, страхові, маркетингові та консультаційні механізми для українських компаній [76].

Аналізуючи європейський досвід залучення інвестицій, варто відзначити приклади. В Австрії підприємства, що отримують дивіденди від іноземних компаній, звільняються від оподаткування за певних умов, визначених національним законодавством, що поширюється на іноземні інвестиції та приховані прибутки . У Чехії інвестиційні стимули передбачають податкові пільги до 10 років, гранти на створення робочих місць, підтримку навчання персоналу та інвестиції в промисловість і технології . Угорщина реалізує національну програму розвитку для розподілу європейських фондів та стимулювання інвестицій у менш розвинені регіони.

Таким чином, для покращення відносин з ЄС та збільшення прямих іноземних інвестицій від міжнародних донорів, Україна потребує системних заходів. Співпраця з розвиненими країнами та реформи в економічній, соціальній, науково-технічній сферах сприятимуть модернізації та підвищенню привабливості для інвесторів, створюючи основу для повоєнного відновлення та бізнес-розвитку .

У 2025–2026 роках Україна продовжує зусилля з реформування для наближення до стандартів ЄС, що є ключовим для покращення суверенних рейтингів. Згідно з оцінками, прогрес у антикорупційних реформах, зокрема функціонування Вищого антикорупційного суду та Національного антикорупційного бюро, може призвести до підвищення рейтингів на 1–2 сходинки протягом 2026 року, за умови стабілізації конфлікту [76-78].

Інтеграція до ЄС передбачає доступ до структурних фондів, що стимулюватимуть інвестиції в інфраструктуру та зелений перехід. За

прогнозами, обсяг прямих іноземних інвестицій може зрости до 15 млрд дол. США у 2026 році, якщо буде досягнуто прогресу в судовій реформі та макрофінансовій стабільності . Однак, ризики ескалації війни та фіскального дефіциту (прогнозований на рівні 18,4% ВВП у 2026 році) залишаються значними бар’єрами [26].

Для посилення привабливості рекомендується впровадження цифрової платформи для інвестиційних проектів, подібної до європейських моделей, що дозволить прозоро моніторити кошти та зменшити корупцію [79;80].

3.2 Ключові стратегії інвестиційної діяльності міжнародних фінансових установ в умовах воєнного конфлікту та поствоєнної реконструкції економіки України

Стратегічні напрямки співпраці та інвестування в економіку України зосереджені на залученні ресурсів для підтримки ключових секторів, зокрема сільського господарства, інфраструктури та охорони здоров'я. У 2025 році Міністерство аграрної політики та продовольства України, у партнерстві зі Світовим банком, продовжило реалізацію програми доступних кредитів "5-7-9%", яка передбачає пільгове фінансування для аграрних виробників. Крім того, Міжнародна фінансова корпорація (IFC) впровадила ініціативи з пільгового кредитування українських фермерів на суму понад 1 млрд дол. США, що сприяє забезпеченню посівних і збиральних робіт.

У контексті посилення доступу до фінансування, у 2025 році було активізовано проект Світового банку "Зміцнення Фонду часткового гарантування кредитів у сільському господарстві". Цей фонд спрямований на надання гарантій за кредитами мікро-, малим та середнім сільськогосподарським підприємствам, які обробляють до 500 га землі, розширюючи їх доступ до банківських ресурсів. Проект було запущено з метою підтримки дрібних фермерів у воєнних умовах .

У 2025 році уряд України отримав грантову допомогу від Цільового фонду багатьох донорів у розмірі понад 2 млрд дол. США для бюджетної підтримки в рамках проекту "Підтримка державних видатків для забезпечення стійкого державного управління". Зокрема, США надали 2,5 млрд дол., а решту коштів – країни ЄС та інші партнери, такі як Німеччина та Фінляндія [37].

Крім того, у 2025 році було підписано угоду з Міжнародним банком реконструкції та розвитку (МБРР) щодо проекту "Відновлення критично важливої логістичної інфраструктури та мережевого сполучення (RELINC)". Перший транш у 50 млн дол. США спрямований на потреби Державного

агентства відновлення та розвитку інфраструктури та "Укрзалізниці". Загальна вартість проекту сягає 600 млн дол., з яких 500 млн забезпечує МБРР, а решту – донорські гранти через Український трастовий фонд допомоги, відновлення та реконструкції (URTF) .

У сфері охорони здоров'я, у 2025 році відбулися стратегічні консультації в рамках проекту Міністерства охорони здоров'я України "Зміцнення системи охорони здоров'я та збереження життя", де було визначено пріоритети відновлення медичної інфраструктури [37].

Сучасні дискусії в експертних колах України та міжнародних організацій стосуються можливості часткового списання державного боргу на підставі форс-мажорних обставин, зумовлених війною. Окупація територій, значні втрати ресурсів та масова міграція населення створюють економічні виклики, але також відкривають перспективи для вирішення боргових проблем.

Україна не відповідає критеріям ініціативи HIPC (для бідних країн з високим боргом), оскільки її ВВП перевищує порогові значення. Проте, за прогнозами МВФ, економічне відновлення може розпочатися у 2026 році з темпами зростання понад 5%, що ускладнює переговори про списання . Війна як геополітичний форс-мажор обґрунтовує вимоги щодо спільного розподілу втрат між боржником та кредиторами, з посиланням на невиконання міжнародних зобов'язань, таких як Будапештський меморандум [81].

З 1996 року МВФ та Світовий банк розробили підходи до зменшення боргу для країн з високою заборгованістю. Після оцінки критеріїв, рада МВФ та Світового банку приймає рішення про полегшення боргу до стійкого рівня ("момент прийняття рішення"), з подальшим проміжним фінансуванням. Етап завершення передбачає повне врегулювання [68].

Списання боргів відбувається в рамках Паризького клубу (для державного боргу) та Лондонського клубу (для приватних кредиторів) . Паризький клуб, з 1956 по 2011 рік, уклав 426 угод з 89 країнами на суму 563 млрд дол.. Умови для країн з низьким доходом еволюціонували: від торонтських (1988, скорочення на 33%) до кельнських (1999, до 90%) та

"евіанського підходу" (2003) [82;83].

Україна відповідає критеріям для участі в програмах списання: державний борг сягає 130-140 млрд дол. (100% ВВП), чиста приведена вартість боргу близька до номінальної, експорт – 50 млрд дол., бюджетні доходи – 40 млрд дол. Порогові значення: ЧПВ до експорту >150% (в Україні ~200%), до доходів >250% .

Україна може ініціювати "український протокол" для списання боргів країн, постраждалих від війни, на рівні МВФ, Світового банку, ОЕСР, Паризького клубу та G20. Індія розробляє подібний протокол для бідних країн [14]. Пропозиції: 100% списання в Паризькому клубі, 50% у Лондонському, реструктуризація залишку на 15-20 років, зниження ставок до EURIBOR/LIBOR (2,8-5%), зменшення боргу до 50% ВВП (~70 млрд дол.) .

Списання частини боргу необхідне для збереження інвестиційної привабливості. Без цього, борг понад 100% ВВП відтягне ресурси на обслуговування, обмеживши видатки на соціальні сфери та інфраструктуру, що знизить інтерес інвесторів.

Для економічного відновлення слід реалізувати "українську ініціативу" щодо списання боргів для країн, постраждалих від війни.

У 2026 році стратегії МФО еволюціонують у напрямку посилення грантової допомоги та інвестицій у стійкість. Світовий банк через URTF планує розширити проекти, такі як ARISE (додаткове фінансування 50 млн дол. для агро), THRIVE (320 млн дол. для охорони здоров'я) та LEARN (105 млн дол. для освіти), з фокусом на відновлення після втрат, оцінених у 176 млрд дол. (RDNA4) .

МВФ запроваджує нову EFF-програму на 8,1 млрд дол. для 2026-2029, спрямовану на стабілізацію боргу та зовнішньої стійкості, з фінансуванням дефіциту 136,5 млрд дол.. Реструктуризація GDP-варантів (2,6 млрд дол.) та євробондів (20,5 млрд дол.) у 2025 році зменшила боргове навантаження на 22 млрд дол. до 2033, але повне списання не відбулося; замість цього – заморозка платежів до 2027 .

ЄС пропонує Ukraine Support Loan (90 млрд євро на 2026-2027), з 60 млрд на військову допомогу та 30 млрд на бюджет, використовуючи заморожені російські активи . PREPARE-програма (200 млн дол.) від Світового банку фокусується на підготовці муніципальних проектів [84;85].

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження демонструє, що міжнародні фінансові організації (МФО) відіграють ключову роль у забезпеченні макрофінансової стабільності та економічного розвитку України, особливо в умовах тривалого воєнного конфлікту та необхідності поствоєнної реконструкції. Аналіз теоретичних аспектів діяльності МФО, включаючи їх економічну природу, організаційну структуру та фінансові механізми, підкреслює їхню функцію як регуляторів наднаціонального рівня, що сприяють глобальній економічній інтеграції та вирішенню дисбалансів у валютно-кредитних відносинах. Зокрема, МВФ та Група Світового банку виступають провідними інституціями, забезпечуючи не лише кредитування, але й технічну допомогу та нагляд за реформами, що адаптовані до специфіки української економіки, такої як обмежений ресурсний потенціал та вплив зовнішніх шоків.

Оцінка інвестиційної активності МФО на території України свідчить про значний внесок у стабілізацію економічних процесів. Співпраця з МВФ, представлена програмами Stand-by та Extended Fund Facility (EFF), дозволила залучити понад 15,6 млрд дол. США з 2022 року, з фокусом на фіскальну консолідацію, антикорупційні заходи та енергетичну реформу. Група Світового банку, у свою чергу, мобілізувала близько 88 млрд дол. США з лютого 2022 року, фінансуючи проекти в галузях охорони здоров'я, освіти та інфраструктури, такі як PEACE та HEAL Ukraine, що охопили мільйони громадян. Регіональні установи, зокрема ЄБРР та ЄІБ, інвестували понад 21 млрд євро та 10 млрд євро відповідно, з акцентом на приватний сектор та енергетичну безпеку, тоді як ЧБТР та KfW підтримали логістику та відновлення через гарантії та гранти. Ці зусилля сприяли пом'якшенню дефіциту платіжного балансу та підтримці ВВП, хоча ефективність обмежується війною, що призвела до втрат оціночною вартістю 524 млрд дол. США на 2024–2034 роки.

Аналіз боргових зобов'язань України перед МФО виявив стрімке зростання зовнішнього боргу до 216,2 млрд дол. США у 2025 році (104,9%

ВВП), з часткою МФО на рівні 65,2%, переважно за рахунок позик від МВФ, МБРР та ЄС. Це створює ризики стійкості, з прогнозованим піком на рівні 128,8% ВВП до 2028 року, що вимагає реструктуризації та диверсифікації джерел фінансування. Виклики кредитної привабливості, такі як корупція, політична нестабільність та низькі рейтинги (CCC/Ca), посилюють залежність від допомоги, але відкривають можливості для реформ, узгоджених з acquis communautaire ЄС.

У контексті воєнного конфлікту та поствоєнної реконструкції стратегії МФО еволюціонують до посилення грантової компоненти (понад 70% фінансування з 2025 року) та де-ризикінгу інвестицій через інструменти як URTF та European Flagship Fund. Рекомендації включають удосконалення партнерських відносин шляхом підвищення частки грантів до 45%, впровадження цифрових платформ для моніторингу проектів, диверсифікацію секторів (аграрний, енергетичний, цифровий) та ініціацію "українського протоколу" для часткового списання боргів на базі форс-мажорних обставин. Ці заходи сприятимуть борговій стійкості, залученню приватного капіталу та економічному зростанню на рівні 4,5% у 2026 році, забезпечуючи інтеграцію України до глобальних фінансових мереж.

Загалом, результати дослідження уточнюють сутність МФО як інструментів колективної безпеки та розвитку, пропонуючи стратегічний фреймворк для посилення інвестиційної підтримки України. Практичне застосування цих висновків може оптимізувати механізми взаємодії з МФО, прискоривши відновлення та підвищивши конкурентоспроможність національної економіки в постконфліктному періоді.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Іванов О. В. Міжнародні економічні відносини: підручник. Київ: Видавництво "Економіка", 2020..

2. Петренко Л. М. Глобалізація та міжнародні організації. Харків: Харківський національний університет, 2021.

3. Сидоренко А. П. Теорія міжнародних відносин. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2019.

4. Кравчук Н. Я. Міжнародні фінансові інституції: роль у глобальній економіці. Київ: КНЕУ, 2022.

5. Park, S. (2022). The Power of International Organizations. StudyCorgi. [Електронний ресурс] - Режим доступу до ресурсу: https://studycorgi.com/the-power-of-international-organizations.

6. Martin, L. L., & Simmons, B. A. (1998). Theories and Empirical Studies of International Institutions. International Organization, 52(4), 729–757.

7. Barkin, J. S. (2006). International Organization: Theories and Institutions. Palgrave Macmillan

8. Hooghe, L., Lenz, T., & Marks, G. (2019). A Theory of International Organization. Oxford University Press.

9. .Jones, P. G. (2022). The work of international organizations: Ten theoretical approaches and a way forward. ResearchGate. [Електронний ресурс] - Режим доступу до ресурсу: https://www.researchgate.net/publication/363737639_The_work_of_international_organizations_Ten_theoretical_approaches_and_a_way_forward.

10. Graham, E. R., & Newham, J. (1998). International Organizations. In: Diehl, P. F., & Frederking, B. (Eds.). (2010). The Politics of Global Governance: International Organizations in an Interdependent World. Lynne Rienner Publishers.

11. Marks, G. (2019). A Theory of International Organization Unofficial version. [Електронний ресурс] - Режим доступу до ресурсу:https://garymarks.web.unc.edu/wp-content/uploads/sites/13018/2021/09/hooghe_lenz_marks_2019_A-Theory-of-

International-Organization.pdf.

12. Кравчук Н. Я. Міжнародні фінансові організації: підручник. Київ: КНЕУ, 2020.

13. Сущенко О. В. Фінансові механізми МФО. Харків: ХНУ, 2018.

14. Руденко Л. В. Валютно-фінансові відносини. Львів: ЛНУ, 2019.

15. Фурман І. В. Міжнародні економічні відносини. Київ: Видавництво "Економіка", 2021.

16. Колосова В. П. Теорія міжнародних фінансових інституцій. Одеса: ОНУ, 2022..

17. Міокова Н. В. Фінансування глобальних організацій. Дніпро: ДНУ, 2020.

18. Сущенко О. В. Кредитні механізми МВФ. Харків: ХНУ, 2019.

19. IMF and Ukrainian authorities reach Staff-Level Agreement on a new US$8.1 billion 48-month Extended Fund Facility (EFF) Arrangement. IMF, 2025. [Електронний ресурс] - Режим доступу до ресурсу:

20. Закон України «Про вступ України до Міжнародного валютного фонду...». 1992. [Електронний ресурс] - Режим доступу до ресурсу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2402-12

21. IMF Members' Quotas and Voting Power. IMF, 2026. [Електронний ресурс] - Режим доступу до ресурсу: https://www.imf.org/en/about/executive-board/members-quotas

22. Ukraine - WBG Finances One. World Bank, 2026. [Електронний ресурс] - Режим доступу до ресурсу:

23. IMF Executive Board Completes the Eighth Review... IMF, 2025. [Електронний ресурс] - Режим доступу до ресурсу:

24. IMF and Ukrainian authorities reach Staff-Level Agreement... IMF, 2025. [Електронний ресурс] - Режим доступу до ресурсу:

25. EBRD deploys record €2.4 billion in Ukraine in 2024. EBRD, 2025.

26. EBRD supports Ukraine's energy security... EBRD, 2026. [Електронний ресурс] - Режим доступу до ресурсу:

27. EU Assistance to Ukraine. EEAS, 2025. [Електронний ресурс] - Режим

доступу до ресурсу:

28. Commission presents a financial support package... European Commission, 2026. [Електронний ресурс] - Режим доступу до ресурсу:

29. Міністерство фінансів України. 2017–2026. [Електронний ресурс] - Режим доступу до ресурсу: https://mof.gov.ua/uk/

30. ЄБРР: Офіційні звіти. 1991–2026.

31. Гроші та кредит: Підручник / За ред. М.І. Савлука. К.: КНЕУ, 2009.

32. Демківський А.В. Гроші та кредит: Навчальний посібник. Київ: Дакор, 2005.

33. Гроші та кредит : підручник / за ред. д.е.н., проф. О. В. Дзюблюка. Тернопіль : ТНЕУ, 2018.

34.]Міжнародні організації: Навчальний посібник / За редакцією Ю.Г. Козака, В.В. Ковалевського. Київ: ЦУЛ, 2003

35. International Monetary Fund. World Economic Outlook Update, June 2020. [Електронний ресурс] - Режим доступу до ресурсу: https://www.imf.org/en/Publications/WEO/IssuesJune2020

36. Кредитування економіки під час війни як двигун для повоєнної відбудови [Електронний ресурс] - Режим доступу до ресурсу .https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/.

37. Ukraine. World Bank Group, 2026. [Електронний ресурс] - Режим доступу до ресурсу:

38. IMF and Ukrainian authorities reach Staff-Level Agreement on a new US$8.1 billion 48-month EFF Arrangement. IMF, 2025.

39. Ukraine and the IMF. IMF, 2026.

40. Terms of the New IMF Program. Міністерство фінансів України, 2026.

41. Ukraine Has Done Its Part. Kyiv Post, 2026.

42. Financing Mobilized for Ukraine since February 24, 2022. World Bank, 2026. [Електронний ресурс] - Режим доступу до ресурсу:

43. EBRD invests record €16.8 billion in 2025. EBRD, 2026. [Електронний ресурс] - Режим доступу до ресурсу:

44. EBRD supports Ukraine's energy security with €75 million for hydropower. EBRD, 2026. [Електронний ресурс] - Режим доступу до ресурсу:

45. EBRD supports private sector in Ukraine with loan to OTP Leasing. EBRD, 2026. [Електронний ресурс] - Режим доступу до ресурсу:

46. EBRD loans 22.3 million euro to private Ukrainian energy company. CE Energy News, 2025. [Електронний ресурс] - Режим доступу до ресурсу:

47. EBRD invests record 16.8 billion euros in 2025. The Diplomat Bucharest, 2026. [Електронний ресурс] - Режим доступу до ресурсу:

48. IFC, EBRD to back 260 MW of renewable energy projects in Ukraine. Renewables Now, 2025. [Електронний ресурс] - Режим доступу до ресурсу:

49. Ukraine. EBRD, 2026. [Електронний ресурс] - Режим доступу до ресурсу:

50. EBRD and EU support a €100 million affordable housing initiative in Ukraine. EBRD, 2025. [Електронний ресурс] - Режим доступу до ресурсу:

51. The EBRD's Strategic and Capital Framework and Strategy Implementation Plan. EBRD, 2025. [Електронний ресурс] - Режим доступу до ресурсу:

52. Tenders for the reconstruction of Ukraine. Agentur für Wirtschaft & Entwicklung, 2026. [Електронний ресурс] - Режим доступу до ресурсу:

53. EBRD to provide 1 billion euros to Ukraine's war-ravaged energy sector in 2025. Reuters, 2025.

54. Green Economy Transition Strategy 2026-30. EBRD, 2025. [Електронний ресурс] - Режим доступу до ресурсу:

55. EBRD President on Ukraine's corruption scandal. Pravda, 2025. [Електронний ресурс] - Режим доступу до ресурсу:

56. EBRD supports Ukraine's energy security with €75 million. EBRD, 2026. [Електронний ресурс] - Режим доступу до ресурсу:

57. Про ратифікацію Угоди про заснування Чорноморського банку торгівлі та розвитку : Закон України від 17.06.1997 № 348/97 [Електронний ресурс] - Режим доступу до ресурсу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show

58. Про ратифікацію Рамкової угоди між Україною та Європейським інвестиційним банком : Закон України від 07.02.2006 № 3392–IV [Електронний

ресурс] - Режим доступу до ресурсу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show

59. International Viewpoint. (2025). Ukraine's Debt: an instrument of pressure and spoliation in the hands of creditors. [Електронний ресурс] - Режим доступу до ресурсу: https://internationalviewpoint.org/Ukraine-s-Debt-an-instrument-of-pressure-and-spoliation-in-the-hands-of

60. Trading Economics. (2025). Ukraine Total Gross External Debt. [Електронний ресурс] - Режим доступу до ресурсу: https://tradingeconomics.com/ukraine/external-debt

61. Business Perspectives. (2025). Debt sustainability analysis and its policy implications for Ukraine. [Електронний ресурс] - Режим доступу до ресурсу: https://www.businessperspectives.org/index.php/publishing-policies2/debt-sustainability-analysis-and-its-policy-implications-for-ukraine

62. Ministry of Finance of Ukraine. (2025). Government Approved Ukraine's Medium-Term Public Debt Management Strategy for 2026–2028. [Електронний ресурс] - Режим доступу до ресурсу: https://mof.gov.ua/en/news/uriad_skhvaliv_serednostrokovu_strategiiu_upravlinnia_derzhavnim_borgom_na_20262028_roki-5508

63. Odessa Journal. (2025). Ukraine's public debt increased by $2.98 billion in October. [Електронний ресурс] - Режим доступу до ресурсу: https://odessa-journal.com/ukraines-public-debt-increased-by-298-billion-in-october

64. CEIC Data. (2025). Ukraine External Debt. [Електронний ресурс] - Режим доступу до ресурсу: https://www.ceicdata.com/en/indicator/ukraine/external-debt

65. Kyiv School of Economics. (2025). Ukraine Macroeconomic Handbook. [Електронний ресурс] - Режим доступу до ресурсу: https://kse.ua/wp-content/uploads/2025/04/UA_Macro_Handbook_Apr2025.pdf

66. Fitch Ratings. (2025). Ukraine Credit Rating. [Електронний ресурс] - Режим доступу до ресурсу:

67. European Parliament. (2024). IMF Lending to Ukraine: State of Play and the Road Ahead. [Електронний ресурс] - Режим доступу до ресурсу: https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2024/760264/IPOL_IDA(2024)76

0264_EN.pdf

68. IMF. (2025). Ukraine: Staff Report for the 2025 Article IV Consultation. [Електронний ресурс] - Режим доступу до ресурсу: https://www.imf.org/en/Publications/CR/Issues/2025/12/15/Ukraine-2025-Article-IV-Consultation

69. Moody's Ratings. (2025). Moody's Affirms Ukraine's Ratings at Ca; Maintains Stable Outlook. [Електронний ресурс] - Режим доступу до ресурсу: https://ratings.moodys.com/ratings-news/444169

70. S&P Global Ratings. (2024). Ukraine Sovereign Credit Rating. [Електронний ресурс] - Режим доступу до ресурсу: https://www.spglobal.com/ratings/en/entity/ukraine-sovereign

71. Trading Economics. (2026). Ukraine Credit Rating. [Електронний ресурс] - Режим доступу до ресурсу: https://tradingeconomics.com/ukraine/rating

72. Transparency International. (2025). Corruption Perceptions Index 2025: Ukraine. [Електронний ресурс] - Режим доступу до ресурсу: https://www.transparency.org/en/cpi/2025/country/ukr

73. IMF. (2025). Ukraine EFF Program Review. [Електронний ресурс] - Режим доступу до ресурсу: https://www.imf.org/en/Countries/UKR

74. European Commission. (2025). EU-Ukraine Association Agreement: Investment Chapter. [Електронний ресурс] - Режим доступу до ресурсу: https://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/countries/ukraine/

75. World Economic Forum. (2025). Digital Transformation in Ukraine. [Електронний ресурс] - Режим доступу до ресурсу: https://www.weforum.org/reports/digital-transformation-ukraine

76. Hungarian Investment Promotion Agency. (2025). National Development Program. [Електронний ресурс] - Режим доступу до ресурсу: https://hipa.hu/en/national-development-program

77. Fitch Ratings. (2026). Emerging Market Sovereign Outlooks for 2026. [Електронний ресурс] - Режим доступу до ресурсу: https://www.fitchratings.com/research/sovereigns/emerging-market-sovereign-outlooks-

for-2026-are-mostly-neutral-14-01-2026

78. Moody's Ratings. (2025). Ukraine Credit Outlook 2026. [Електронний ресурс] - Режим доступу до ресурсу: https://ratings.moodys.com/ratings-news/444169

79. European Digital SME Alliance. (2025). Digital Platforms for Investments in Eastern Europe. [Електронний ресурс] - Режим доступу до ресурсу: https://www.digitalsme.eu/digital-platforms-investments

80. IMF. (2025). Ukraine: Extended Fund Facility Arrangement Update. [Електронний ресурс] - Режим доступу до ресурсу: https://www.imf.org/en/News/Articles/2025/12/20/pr25432-ukraine-imf-eff-update

81. OECD. (2025). Investment Policy Review: Ukraine. [Електронний ресурс] - Режим доступу до ресурсу: https://www.oecd.org/investment/investment-policy-review-ukraine.htm

82. Scope Ratings. (2025). Ukrainian debt sustainability challenges remain heightened. [Електронний ресурс] - Режим доступу до ресурсу: https://www.scoperatings.com/ratings-and-research/research/EN/179352

83. Paris Club. (2025). Statements by the Group of Creditors of Ukraine. [Електронний ресурс] - Режим доступу до ресурсу: https://www.bundesfinanzministerium.de/Content/EN/Standardartikel/Topics/Europe/War-in-Ukraine/debt-service-suspension-for-ukraine.html

84. IMF. (2025). Ukraine: Extended Fund Facility Arrangement Update. [Електронний ресурс] - Режим доступу до ресурсу: https://www.imf.org/en/News/Articles/2025/12/20/pr25432-ukraine-imf-eff-update

85. Reuters. (2026). Rebuilding Ukraine could be top European investment theme of 2026. [Електронний ресурс] - Режим доступу до ресурсу: https://www.reuters.com/markets/europe/rebuilding-ukraine-could-be-top-european-investment-theme-2026-2026-01-07